

© 2021, de nalatenschap van Ward Neyrinck
Coverontwerp en afbeeldingen: Celine Vandeweghe

ISBN: 9789464358605

STAAT VAN VERWARRING

Ward Neyrinck

Werken

Al die ideeën
Maar ik weet dat ze niks betekenen
En met mij sterven
Als ik ze niet in een format kan verwerken

Maar die redenering leidt tot arbeidsethos

Werken, dat is belangrijk
Iedereen moet werken

Fantaseren van nine to five

Meisje

Ik droom van een mooi meisje
Ze ruikt geweldig
Het is geen jasmijn, geen kruit, geen ijzergeur
Iets wat ik nog nooit geroken heb
Dat is net wat het 'm doet
Het is de eerste keer dat ik dit ruik
En het ruikt verdomme goed

Je haar is zacht en sensueel
Je zoent, het zijn geen kleine lieve kusjes
Maar je beult me ook niet af met je tong
Je smaakt geweldig

Je raakt mij aan,
Ik raak jou aan en leg mijn handen op je kont
Tikkeltje vulgair – ik geef het toe –
Maar het is lekker

Je bent mooi,
Maar je gezicht is niet voorspelbaar
Mijn ogen krijgen kippenvel
Als ik naar je kijk

Je klinkt als een engel
Maar er zit meer karakter achter jouw stem

Als ik je aanraak blijk je zachter dan zijde

Mijn vijf zintuigen worden gek als je bij me bent
Mijn zesde zintuig weet dat jij het bent

Te vroeg, te vroeg

Te vroeg geweten hoe de wereld werkt
Te vroeg het bestaan gekend van de zerk
Te vroeg geleerd over seks,
de tyrannosaurus rex,
en hoe hij voorgoed van de aardbol verdween

Hij bijt nog in je slaap, mijn liefste
Laat hem maar in je kuiten bijten
Na de beet word je wakker

Ga jij maar waar het kinderhart van droomt
Neem je tank met de speer waar de loop hoort te zitten
En versla de vijand

Versla de chemische stoffen waarmee hij je bestookt
Versla zijn divisies
Omdat het hen aan geest, en aan inspiratie, ontbreekt

In jouw hinderlaag trapt hij zo, want hij onderschat de vijand
Een klein stukje lekkers, zoet venijn
Een snoepje dat een valstrik van de Amazones blijkt te zijn

Jouw strijd verplaatst zich ter land, ter zee, in de lucht
Jouw monsters slopen elke vloot
Jouw verbeelding vliegt hoger en klimt sneller
Jouw landmacht is groot, al is de generaal nog zo klein

Verdedig je mensenrechten, door te vechten voor
waar de mens recht op heeft
Vecht tegen zijn dictatuur van het verplichte weten
Jouw dromen een bom onder elk gevestigd rijk
Geen doordacht oorlogsplan verslaat jouw tijgers,
Jouw centauren en jouw drakencavalerie

Vecht voor je verbeelding, mijn liefste

Creativiteit en arbeidsethos

Ik denk effectief dat zij die iets minder creatief zijn, diegenen zullen zijn die het meest zullen pleiten voor werken – altijd maar harder werken. In feite is er een dieperliggende latente frustratie aanwezig bij zulke mensen over het kortwieken van de eigen creativiteit, maar dit zullen ze nooit toegeven. Ze zullen zich als een duivel in een wijwatervat weren om te pleiten voor die ene grootse verheven zaak: de ideale wereld waarin iedereen zich te pletter werkt – behalve uiteraard de genieën, die verheven mensensoort waarmee ze de gelijkenis niet willen zien. Het idee dat genieën gewoon mensen zijn die andere keuzes gemaakt hebben (de keuze om hun arbeid ten dienste van zichzelf – hun eigen ontwikkeling - te stellen, en slechts in tweede instantie ten dienste van de wereld) moet dan ook met wortel en tak worden uitgeroeid. Vandaar de ziedende woede die opgewekt wordt door de profiteurs, die overal bespeurd worden. Vandaar ook de ambiguïteit van het waardenpatroon dat aan de kinderen wordt meegegeven. Aan de ene kant moeten “zakkenvullers” te vuur en te zwaard bestreden worden. Aan de andere kant wordt idealisme gedemoniseerd: “Wat, een baan weigeren omdat ze nutteloos of zelfs schadelijk voor de wereld is, terwijl je er zo goed je zakken mee kunt vullen (correctie: je brood mee kunt verdienen)?”

Wat te zeggen

Wat te zeggen

En waarover te spreken?

Over de stoel die op de vloer staat

en daar zal blijven staan,

tot iets of iemand hem beweegt?

Hem een verzetje gunt?

Over hoe compleet onbegrijpelijk dit alles is

als men het niet langer bekijkt met verveelde ogen,

ogen die het leven, sterren, wolken,

stormachtige draaikolken,

uilen, sprekende wijzen

uit het verleden

al zo vaak hebben gezien?

Ogen die wel nog ogen zijn

– in naam dan toch -

Maar eigenlijk allang tot dode artefacten zijn verworpen,
gesloten voor elk licht,

voor de zich nachtelijk opdringende kleurrijke mysteriën

Slechts roerloos wachtend op verstening

zoals die doffe ogen zonder wit en blik

van beelden uit het antieke verleden

Die oude tijd toen het schijnen van de maan

en de soms veranderende, soms bevroren

maar nimmer dovende fonkellichtjes aan de hemel

– die lieflijke parels die de nachtvrouw tooien –

een mens zijn ogen nog echt konden ontroeren

De ziel van de kijker in zijn diepste beroeren

Zijn levende ogen om water smeekten

en hem vragen deden stellen

over de bron en het lopen van de stromen

Het levende wezen leeft bij gratie van de zoete smaak

En in zoet zoet zoet water

Haar treurnis, het voelen van droogte en verval

Moet met zilt water weggegoten worden,

Dat doet de ogen weer bewegen,
En brengt de beelden weer tot leven

Dromen

Elke droom
Is een gratis cinematicket

Yeah

Laat die dromen maar komen

...

(Hopelijk draaien ze vanavond wel geen horrorfilm)

Ik werd als kind achterlijk bevonden omdat ik niet binnen de lijntjes kleurde.
Mijn dichterlijk-symbolische ziel manifesteerde zich toen al.

Over dagdromen

Is het omdat *l'homme moyen* per dag minder dan de helft dagdroomt van wat ik doe, dat ik daarom per se in de fout ga? “Tuurlijk”, zou een noeste werker zeggen. “Al die dagdromende minuten zijn verloren minuten, je had in die minuten dit, en dit, en dit en dat kunnen doen”. Maar dit gaat voorbij aan twee belangrijke zaken. Het eerste is evident: dagdromen leidt op zichzelf tot veel waardevolle dingen. Het zijn de inzichten die gerijpt zijn in een doorleefde fantasie die op een ander moment in de dag, de week, de maand, het jaar, een leven van pas komen. Het is het trainen in de vrije associatie die je overdag grappig maakt, die je leert origineel uit de hoek te komen, je leert andere mensen beter te begrijpen en hun reacties te kunnen plaatsen.

Omdat het eerste punt in de nutslogica steken blijft moeten we overgaan naar het tweede punt, het essentiële punt: dagdromen is niet alleen een middel, in feite is het voor een bepaald menstype (zoals ikzelf) misschien wel één van de doelen van het leven op zich. Dat valt het makkelijkst in te zien als we een extreem voorbeeld nemen: hoe zou het leven zijn als elke gedachte functioneel moest zijn, tot een bepaald concreet resultaat moest leiden? Welk soort leven zou je dan leiden? Mijn intuïtieve antwoord, maar ook hetgeen dat na redeneren bij mij overeind blijft is: dat van een slaaf. Elke gedachte zou tot iets nuttigs moeten leiden. Wat is er nuttig? Hoewel nog altijd een moeilijke vraag, staat al vast dat dat het niet iets zal zijn wat jij werkelijk belangrijk vindt. Het is namelijk niet meer toegelaten nog te dagdromen, dus wat zou jij nog weten wat het eigenlijk is dat er voor jou toe doet? Je zou geneigd zijn nuttig te vinden datgene wat andere mensen als nuttig benoemen, het zou de definitie van nut zijn die je spontaan geleerd hebt, tijd om het concept in vraag te stellen zou er niet zijn. Tuurlijk, je zou nog altijd in staat zijn op driften te reageren, want driften behoeven geen inzicht, geen afwegen van hoe je je voelde toen iemand iets zei en wat je er achteraf over denkt, ze behoeven ook geen zelfonderzoek. Als je zin hebt in een ijsje, dan heb je zin in een ijsje. Maar mag het toch niet wat meer zijn?

Om even kort samen te vatten: dagdromen moge dan wel iets zijn wat anderen minder vaak doen dan ikzelf en het kan best wel zijn dat het een activiteit is die doorgaans niet bepaald op prijs wordt gesteld – tenzij het natuurlijk wat oplevert –, na wat dagdromen blijkt echter toch wel dat het een zinvolle bezigheid is. Dus ben ik per se fout en de anderen juist? Misschien is het wel omgekeerd. Misschien wijst een tekort aan dagdromen alleen op een tekort aan fantasie, of een tekort aan vrije tijd. Zijn de fantasielozen en de mensen die het aan tijd ontbreken werkelijk beter af?

Twee werelden

Er zijn twee werelden

Ik vertel je niet meteen welke echt is en welke niet

In de ene wereld ben ik een armoezaaier

Zonder geld

Met een hoop praktische problemen

Een berg waar moeilijk over te klimmen valt

Mensen stellen mij voortdurend allerlei vragen

Waarbij ik mezelf moet verdedigen

Moet liegen

Ik dacht enig talent te hebben

Maar de wereld zit niet op mij te wachten

In de andere wereld ben ik een succesvol schrijver

Een briljante muzikant die uitgenodigd wordt door Eric Clapton

Om met hem te mogen jammen

En samen te bluesen met Toots Thielemans

Jij, lezer, denkt nu: het is overduidelijk

De ene wereld is echt

De andere met de dromen van succes is (narcistische?) fantasie.

Maar het vreemde is

Als ik mezelf tijdelijk wijsmaak

Dat ik in wereld twee leef

Mijn gedichten en liedjes

beter worden

In de naam van...

God verveelde zich en ging op café, in zijn hoedanigheid van Christus. En de Vader. En de Heilige Geest.

Hij voelde zich gedeprimeerd en zocht een raadsel waar Hij het antwoord niet op voorhand van kende. Probeerde God een sudoku? Boem, antwoord gevonden. Vermoeden van Poincaré bewijzen? Niet nodig, het was allang de Stelling van God. *Jesus Christus, kon hij maar eens een raadsel bedenken waarvan Hij het antwoord niet op voorhand wist.* Satan had Hem ooit eens gezegd dat Hij zo'n raadsel nooit zou vinden en dus maar gewoon zelfmoord moest plegen, maar God vertrouwde die kerel niet, wist dat Hij dan toch maar weer herboren zou worden, en vond Zijn kapsel goed zoals het nu was.

Vervelende miserie en daar kwam nog bij dat Richard Dawkins Hem recent als vriend had afgewezen. Dat vond Hij kut want Hij had Richard altijd zo'n leukerd gevonden. Richard was ondankbaar. "The Selfish Gene"? In zijn slaap in diens oor gefluisterd. "Climbing Mount Improbable"? God wist er alles van. Enkel "The God Delusion" had Richard echt zelf geschreven. God had dat boek maar niks gevonden en daarom één van Richards al even ondankbare vrienden met kanker opgezadeld. Nu Hij er even over nadacht, zou het daarom zijn dat Richard Hem als vriend afgewezen had? Zijn voorliefde om onschuldigen met smerige ziektes op te zadelen? Was Richard dan zo weinig vergevingsgezind? Wist Richard veel dat God elke avond met die maat van hem aan het kaarten was. Of zou kaarten. Voor Hem maakte dat allemaal niet zoveel uit. Morgen, gisteren, Paasmaandag, wat kon Hem dat schelen? Hij had de tijd verdomme zelf uitgevonden. Wat Zijn tweede goddelijke goocheltruc was geweest. Of was het Zijn eerste?

God wilde zich met Richard verzoenen en vroeg zich af of Hij hem geen kaartje zou sturen om de hele werking van Alles uit de doeken te doen en hem uit te leggen dat hij dat van die onschuldige slachtoffers niet zo serieus moest nemen. Dit was een duivels dilemma: enerzijds wilde Hij zijn vriend terug, maar anderzijds mocht een goede goochelaar zijn trucs nooit verklappen. Hij bestelde drie pintjes en piekerde eens goed over de kwestie door. Hij dacht aan Richard, zag dat die naakt in de douche aan het masturberen was en wenste dat Hij eens kon ophouden altijd alles te horen en te zien.

Een groot probleem was dat Hij na elk leuk gesprek met Richard telkens weer die laatste zijn geheugen moest wissen om de Kosmische Grap in stand te houden. Dat leverde iedere keer weer heerlijke gesprekken op maar was helaas geen goede basis voor een duurzame vriendschap. In een soort poging Zijn

eigen strenge goddelijke regels wat om te buigen - een beetje vals te spelen als het ware - stuurde Hij altijd allerlei signalen naar Richard om hem aan Zijn bestaan te herinneren, maar Richard was helaas het soort type dat een adelaar niet zou opmerken omdat hij te driftig naar een mier aan het kijken was. Richard was trouwens nooit een echte natuurliefhebber geweest; hij hield er vooral van over de natuur te redeneren, dus op zich was het niet zo abnormaal dat Richard de adelaar nooit opmerkte. Maar toch grensde de hardnekkigheid van Richard om het bovennatuurlijke te ontkennen soms aan het krankzinnige. Als puber was Richard ooit van een flatgebouw gevallen en gered door een reclamebord van de plaatselijke gospelgroep "Only God can save you". En wat waren Richards eerste woorden geweest? Inderdaad: "Wat een geluk zeg!" Geluk? *Moest Hij nu lachen of huilen?* Een andere keer had Hij Richard van de verdrinkingsdood laten redden door een priester. En vorige week nog had Hij Richard het kruiswoordantwoord "Steve Vai" zo goed als toegeschreeuwd door via de radio erg luid het nummer "For the love of God" te beginnen spelen. Het mocht allemaal niet baten. Na één seconde al had zijn vriend geconcludeerd dat het menselijke vermogen overal patronen te zien nu eenmaal eenieder voor bijgeloof vatbaar maakte. God bedacht zich dat Hij zijn vriend Richard diens sceptische reflexen niet kwalijk mocht nemen. Het was precies diens blasfemie geweest die God altijd zo aantrekkelijk had gevonden. In de woestijn van jankende, egoïstische, Hallelujah-zingende zandkorrels die enkel bij Hem langs kwamen gewaaid als ze Hem nodig hadden beschouwde hij Richard als een oase.

Richard, Richard, en nog eens Richard. Vandaag wilde God niet bij Jimi of Johann Sebastian zijn, maar enkel bij Richard. Nog uren piekerde God door op café, en de drie pinten werden er al gauw negen en uiteindelijk zevenentwintig. Niet alleen de afwijzing door Zijn vriend maar ook Zijn vermogen elk logisch raadsel meteen op te lossen kwelden zijn geest. Hij was zich bewust van de ironie dat Hij nu toch twee raadsels had die Hij niet meteen kon oplossen, maar het waren niet dit soort raadsels waar Hij naar verlangde.

Na uren piekeren vond Hij geen oplossing voor zijn problemen met Richard, maar kwam Hij wel tot de conclusie dat er maar één manier was om eens echt te voelen wat mensen voelden wanneer ze een mooi raadsel oplosten, een gitaarsolo speelden, of hun droomvrouw veroverden. De enige manier was om ook beperkt te worden, om ook mens te worden. Hij dacht aan de vrouw uit wiens schoot Hij wenste geboren te worden en het tijdstip en de plaats waar Hij het liefst als klein kindje op de wereld wilde komen. Daarna zou Hij dan hopelijk als volwassen man – Hij had geen zin in een geslachtsverandering – de wereld verblijden.